Ediční plán 2019

UMPRUM

O NAKLADATELSTVÍ UMPRUM

Nakladatelství UMPRUM započalo ediční činnost rokem 1996 a za dobu své existence vydalo množství původních knih z oblasti teorie a dějin umění a další vědecky hodnotnou literaturu—monografie, výpravné bilingvní publikace, katalogy k výstavám, retrospektivní katalogy či tiskoviny související s různorodými aktivitami školy, např. příručky o knižní vazbě a typografickém písmu, skripta o módě... V roce 2017 vznikla v Nakladatelství UMPRUM **Edice Dizertace P.S. (Post Scriptum)**, jejímž smyslem je vydávat výjimečné texty absolventů doktorských programů UMPRUM—Teorie a dějiny výtvarných umění a Výtvarná umění. V tomto roce vychází svazek druhý. V roce 2018 pak vyšel 1. svazek **Edice Katedra**, jejímž prostřednictvím chceme českým čtenářům zpřístupnit kritické a dnes již zásadní referenční teoretické texty o designu. V letošním roce to již budou dva překladové tituly.

Velká většina publikací Nakladatelství UMPRUM splňuje přísná kritéria **Registru informací o výsledcích (RIV)**. RIV je jednou z částí (datovou oblastí) informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaV), ve které jsou shromažďovány informace o výsledcích projektů výzkumu a vývoje a výzkumných záměrů podporovaných z veřejných prostředků.

Čím jsou všechny knihy bez výjimky zajímavé a neotřelé, je bezesporu jejich **grafický design**, který navrhují a realizují studenti a absolventi UMPRUM nebo pedagogové. O tom svědčí i mnoho prestižních ocenění.

Každoroční Ediční plán UMPRUM schvaluje sedmičlenná **Ediční rada UMPRUM**, a to na základě transparentního dotačního řízení.

EDITORIAL

Les je něco jiného než stromy, přestože je tvořen (převážně) jimi. Je-li totiž stromů dost, vzniká z jejich spojení nová kvalita navíc. Kolik je ale třeba stromů, aby z nich byl les? Těžká otázka... Podobná následující: Kolik je třeba čísel, aby z nich byla řada? Zjevně nestačí jedno, řada předpokládá různost. Proto též staří matematici jedničku ani nepovažovali za číslo. Jednička je nanejvýš počátek číselné řady. Jako takový se ale ukáže až tehdy, když následuje něco dalšího. Počátek přichází až posléze, až nakonec, říkají filozofové. Pramen se stane pramenem, až když z něj něco vyjde... Teprve dvojka a lépe až trojka dělají z jedničky počátek řady (a stromů bude třeba asi ještě o trochu víc).

A stejně jako v abstraktním světě je tomu i v knižním. Teprve další publikace, které jsou v nakladatelství UMPRUM naplánovány na rok 2019, ukážou, zda nové ediční řady překladové literatury Katedra a doktorských prací Dizertace P.S.—započaté, zatím jen potenciálně, svými prvními svazky v letech předchozích—opravdu vzniknou, tj. zda spojení jejich svazků přinese onu přidanou kvalitu navíc.

Kromě toho se UMPRUM ovšem bude i v následujícím roce snažit vydávat knihy „mimořádné“, ve všech tohoto slova smyslech.

Mgr. Cyril Říha, Ph.D.
prorektor pro vědu a výzkum

NOVINKY

Milena Bartlová: Retrospektiva. Vybrané studie k dějinám umění 12.–16. a 20. století

Jan Kolský: Za Zelenou liškou / Green Fox Street

Petr Krátký (ed.): Galerie 207

Sylva Petrová: České sklo / Czech Glass

Kateřina Pazourková: Skrytá místa / Hidden Places

Jan Kratochvil (ed.): Adéla Matasová. Interface

Milena Bartlová: Průvodce studiem dějin středověkého výtvarného umění

Juraj Horváth, Michaela Kukovičová (eds.): Vzorky aneb Kniha o knihách

Milena Bartlová

Retrospektiva. Vybrané studie k dějinám umění 12.–16. a 20. století

Dvacet pět vybraných studií Mileny Bartlové z let 1999—2018 představuje různé možnosti přístupu k interpretaci uměleckých děl českého středověku, renesance i nedávné doby. Autorka je zkoumá jako historické památky, komunikační média i jako čistě výtvarná umělecká díla, všímá si metod uměleckohistorické práce i způsobů zprostředkování umění. Polovina textů dosud vyšla pouze anglicky, jedenáct z nich v zahraničí, některé další v obtížně dostupných publikacích; jeden text je zde publikován poprvé.

Milena Bartlová přednáší dějiny umění a muzeologii na UMPRUM a je členkou Katedry teorie a dějin umění. V roce 2013 obdržela Cenu F. X. Šaldy za knihu *Skutečná přítomnost: středověký obraz mezi ikonou a virtuální realitou*. Je autorkou výboru komentářů *Obrazy a události 2010—2012* (UMPRUM 2012), spoluautorkou a editorkou katalogu *Budování státu* (UMPRUM 2015) a *Co bylo Československo?* (UMPRUM 2017). Publikuje v českých i zahraničních vědeckých časopisech a sbornících; píše kritiku a kulturněpolitickou publicistiku pro *Art+Antiques*, *A2*, *Artalk.cz*.

ISBN 978-80-87989-56-2

Grafika Adam Uchytil

Jan Kolský

Za Zelenou liškou / Green Fox Street

Kniha *Za Zelenou liškou* zkoumá byt a ateliér přední osobnosti československé nové vlny Ester Krumbachové na základě vzpomínek pamětníků a pozůstalosti, která je předmětem uměleckého a uměleckohistorického výzkumu. Kniha si tento byt bere jako výchozí pozici, ze které sleduje myšlení a tvorbu režisérky, kostýmní výtvarnice, scenáristky a literární a výtvarné umělkyně, ale také její životní situaci a dobový kontext. Ester Krumbachová v tomto bytě od začátku 60. let do své smrti v roce 1996 nejen žila, ale také byl místem každodenní práce a pracovních i soukromých setkávání se s přáteli a spolupracovníky. Zvláště pak s příchodem normalizace a omezením možností práce ve filmovém průmyslu, kdy Krumbachová byla v tzv. vnitřním exilu. Byt také získal svou důležitost skrze Krumbachové realizace, ve kterých se v menších nebo větších fragmentech, jako v jejím autorském filmu *Vražda Ing. Čerta*, objevuje. Kniha se snaží budovat obraz Krumbachové života a práce z perspektivy jejího bytu skrze komponovaný rozhovor s jejími přáteli i spolupracovníky a digitální obrazy, kde se 3D rekonstrukce bytu mísí s fotografiemi pořízenými jeho návštěvníky a obyvateli. Úvodem opatřila Edith Jeřábková. Vyšlo v české a anglické jazykové mutaci.

Grafika Anežka Minaříková

Jan Kolský je studentem Ateliéru fotografie UMPRUM a dlouhodobě spolupracuje na uměleckém výzkumu pozůstalosti Ester Krumbachové.

ISBN 978-80-87989-72-2 CZ
ISBN 978-80-87989-74-6 ENG

Petr Krátký (ed.)

Galerie 207

Katalog mapuje jednu dekádu Galerie 207, která vznikla v roce 2008 v Ateliéru intermediální konfrontace jako výstavní a pedagogická platforma na akademické půdě UMPRUM. Zprvu se jednalo o ateliérovou iniciativu, která se zanedlouho etablovala jako jedna ze stěžejních na umělecké scéně a posléze se osamostatnila i v rámci školy. V říjnu 2018 tomu bylo deset let od zahájení provozu. Koncepce knihy a její grafické zpracování jsou odvozeny od konkrétní formy galerijní činnosti a její profesionalizace reprezentované lineárním řazením výstavních projektů nepřetržitou řadou od nejstaršího po nejmladší.

Petr Krátký vede nezávislou Galerii 207 při UMPRUM.
S prací *Pentaton* se dostal do finále mezinárodní soutěže Szpilman Award, v roce 2014 pak bylo Krátkého portfolio zařazeno galerií Chimera-Project mezi deset nejzajímavějších profilů na internetové platformě works.io.

ISBN 978-80-87989-52-4

Grafika Anežka Hrubá Ciglerová

Sylva Petrová

České sklo / Czech Glass

Publikace je 2. revidovaným, doplněným a rozšířeným vydáním z roku 2001, jehož podstatná část byla zničena při povodních a mezi odbornou i laickou veřejnost se dostala pouze sporadicky. Prioritně se kniha věnuje vývoji výtvarných forem části české sklářské produkce, která bývá nazývána autorským sklem (skleněnou plastikou a tvorbou objektů) nebo také individuálním designem. Analyzuje specifickou sklářskou disciplínu, která svým časným zrodem, šíří a uměleckými výsledky předběhla vývoj ve světě o řadu let, a je proto stále vysoce aktuální. Kniha dokumentuje a analyzuje zrod fenoménu českého autorského skla po roce 1945 v kontextu dobových souvislostí, ale také sumarizuje důležité milníky českého skla před 2. světovou válkou, které pozdější vývojovou etapu předznamenaly. Jde o jedinou odbornou publikaci svého druhu pojatou do značné míry encyklopedicky, vybavenou proto i rozsáhlým dokumentačním materiálem. Kromě vlastních textů obsahuje 360 barevných fotografií nejvýznamnějších dobových děl více než 170 českých sklářů, jejich životopisy, portréty a bibliografické údaje. Vyšlo s podporou MK ČR, firmy Lasvit a Galerie Kuzebauch v české a anglické jazykové mutaci.

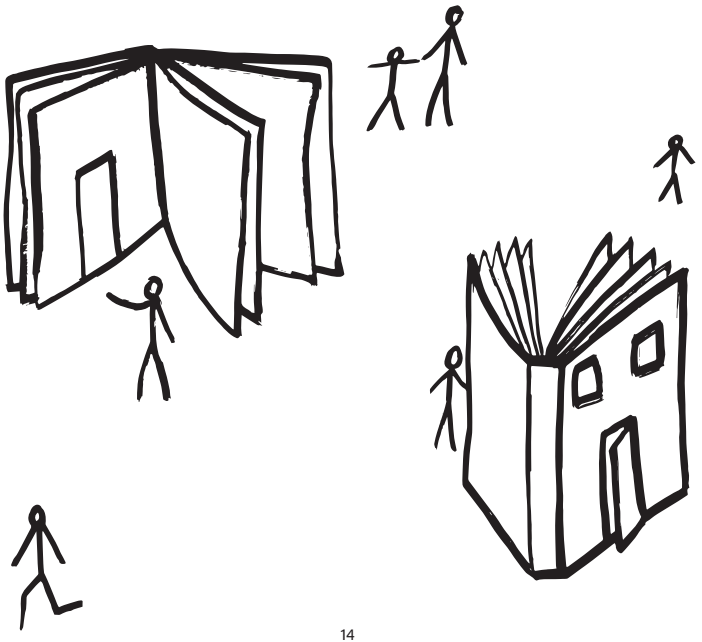
Grafika Rostislav Vaněk

Sylva Petrová je mezinárodně uznávaná kurátorka, vědecká pracovnice, publicistka a vysokoškolská pedagožka, znalkyně soudobého uměleckého skla. Je emeritní profesorkou Univerzity v Sunderlandu ve Velké Británii, kde do roku 2012 zároveň zastávala funkci ředitelky Institutu pro mezinárodní výzkum skla (IIRG). Během své praxe v oboru napsala osm monografií a publikovala více než sto článků v odborných periodikách.

ISBN 978-80-87989-50-0 CZ
ISBN 978-80-87989-63-0 ENG

Kateřina Pazourková

Skrytá místa / Hidden Places

Architekturu měst ztělesňují budovy, život městu dávají především lidé v prostoru kolem nich. Kniha *Skrytá místa* se zabývá prostředím Pražské památkové rezervace, překračuje kulisy ulic a znovuobjevuje vztahy, které z chráněného území nenápadně mizí. Život v rezervaci prochází nepřetržitou proměnou. Chráněné území si zachovává svou vnější podobu, vnitřní město se ale mění. V důsledku toho rezervace mnohdy ztrácí nenahraditelné autentické prostory, které jsou podstatné nejen pro uchování specifické atmosféry, ale také pro zachování městského života. Kniha srovnává soudobé záměry a potenciály revitalizací vybraných lokalit. Způsobem zpracování se nachází na pomezí mezi sborníkem zapomenutých míst, vhodným nejen pro odbornou veřejnost, a jakýmsi průvodcem po pražských zákoutích a skrytých zahradách. *Skrytá místa* prvotně vznikla jako příloha diplomové práce *Život v rezervaci*. Vyšlo v české a anglické jazykové mutaci.

Kateřina Pazourková
je absolventkou Ateliéru architektury IV UMPRUM. V roce 2014 se účastnila stáže na Gerrit Rietveld Academie, následně pracovní stáže u Monk architecten v Utrechtu. V současné době pracuje v architektonickém studiu Jakub Cigler Architekti.

Grafika Jolana Sýkorová

ISBN 978-80-87989-55-5 CZ
ISBN 978-80-87989-75-3 ENG

Jan Kratochvil (ed.)

Adéla Matasová. Interface

Dlouholeté pedagogické působení Adély Matasové na UMPRUM a dalších uměleckých školách položilo základ novomediální a intermediální praxe v lokálním uměleckém kontextu. Matasová zahájila svoji pedagogickou praxi na UMPRUM hned v polistopadových změnách školy a setrvala až do roku 2003 jako vedoucí Ateliéru prostorové tvorby a alternativních technik. Její osobitá vize formovala řadu výrazných osobností českého umění napříč několika generacemi. Cyklus souborných výstav prací studentů je tak formou zhodnocení jejího působení a vlivů, které v průběhu své činnosti rozšířila, stejně tak je vizí směřování současného českého umění. Výstup ve formě tištěného katalogu nabízí další, krátkodobost výstavy přesahující komentář vyslovený Matasovou, předními teoretiky českého umění i jejími bývalými studenty. Nabízí historizaci dosud pramálo zmapovaného období nedávné historie vývoje současných uměleckých tendencí a jejich budoucího rozvoje. Vychází s podporou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Galerie Klatovy / Klenová.

Grafika Tomáš Moravec

Jan Kratochvil vystudoval estetiku na Filozofické fakultě MU v Brně, poté teorii umění na UMPRUM. Věnuje se kurátorství a umělecké kritice. Pravidelně spolupracuje s *Artalk.cz* a *A2*. V roce 2017 se podílel na projektu *Moving Image* v Národní galerii v Praze, kde se zaměřil na současný film, video a další podoby „pohyblivého obrazu“ v novodobém světovém umění.

ISBN 978-80-87989-49-4

Milena Bartlová

Průvodce studiem dějin středověkého výtvarného umění

Publikace je základní učebnicí pro studující dějin umění i dalších kulturněhistorických oborů a je jediným učebním textem tohoto druhu v češtině. Obě vydání z let 2003 a 2010 jsou dlouhodobě rozebrána. Nakladatelství UMPRUM učebnici vydává v revidované a aktualizované podobě doplněné o obrazový doprovod, který v původním vydání chyběl. Vyšlo jako PDF a ePub.

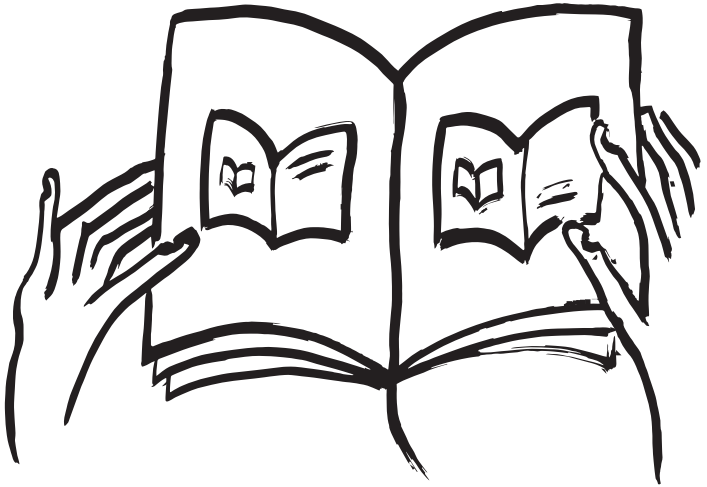
Milena Bartlová přednáší dějiny umění a muzeologii na UMPRUM a je členkou Katedry teorie a dějin umění. V roce 2013 obdržela Cenu F. X. Šaldy za knihu *Skutečná přítomnost: středověký obraz mezi ikonou a virtuální realitou*. Je autorkou výboru komentářů *Obrazy a události 2010—2012* (UMPRUM 2012), spoluautorkou a editorkou katalogu *Budování státu* (UMPRUM 2015) a *Co bylo Československo?* (UMPRUM 2017). Publikuje v českých i zahraničních vědeckých časopisech a sbornících; píše kritiku a kulturněpolitickou publicistiku pro *Art+Antiques*, *A2*, *Artalk.cz*.

ISBN 978-80-87989-71-5 PDF
ISBN 978-80-87989-89-0 ePub

Grafika Kateřina Šuterová, Tereza Saitzová

Juraj Horváth, Michæla Kukovičová (eds.)

Vzorky aneb Kniha o knihách

Monografie mapuje historii vydávání tiskovin, které vznikly na půdě Ateliéru ilustrace a grafiky UMPRUM, autorské knihy, komiksy, ziny, ilustrované texty, experimentální zlomky a noviny, individuální i kolektivní projekty. Jde o podstatné ukázky z nedávných dějin, kdy se kniha i publikování změnily. Ukazuje, proč tomu tak je a jak tento vývoj probíhal. Archiv doplňují aktuální rozhovory s absolventy ateliéru a jejich biografie, nechybí ani ukázky z autorské tvorby. Vychází s podporou Nadačního fondu Miroslava Šaška.

Juraj Horváth je vedoucím Ateliéru ilustrace a grafiky UMPRUM (od roku 2003). Věnuje se kresbě, grafice, grafickému designu, ilustraci a vydávání knih pro děti a mládež v nakladatelství Baobab. Stojí za pouličním projektem *Poprosvet*. Od roku 2000 je autorem vizuálního stylu MFDF Ji.hlava. Ilustroval a graficky upravil desítky knih. Mnohokrát získal ocenění Nejkrásnější česká kniha. Za knihu *Příběhy z parní lázně* získal v roce 2001 na knižním veletrhu v Lipsku cenu Nejkrásnější kniha světa.

Michaela Kukovičová je odbornou asistentkou Ateliéru ilustrace a grafiky UMPRUM. Věnuje se knižní a časopisecké ilustraci, animaci i režii videoklipů a krátkých filmů. Vede dětské výtvarné dílny. Spolupracuje s grafickým studiem ReDesign. Její práce znovuoživují poetistický i popartový způsob zacházení s nalezeným materiálem, přitom jsou hravé a často překvapivé. Za knihu *To je Praha* obdržela čestné uznání na prestižním festivalu Bologna Children's Book Fair.

ISBN 978-80-87689-57-9

Grafika Jan Čumlivski a Juraj Horváth

PŘIPRAVUJEME

Radim Labuda, David Kořínek (eds.): Supernova. Katalog Ateliéru supermédií UMPRUM

Lada Hubatová-Vacková, Valentyna Nikolenko (eds.): Winternitzova vila. Adolf Loos–Karel Lhota, 1931–1932

Bruce Sterling: Tvary věcí

Veronika Rollová: Pražský hrad na cestě ke komunistické utopii (1948–1968)

Helena Jarošová: Jak rozumět odívání a módě. Kapitoly o dějinách a teoriích oděvu a módy

Marie Neurathová, Robin Kinross: Transformer. Principy tvorby isotypových grafů

Karel Císař: Obrazy a předobrazy

Michal Nanoru (ed.): Projektil33

Jindřich Vybíral: Španělský a Německý sál na Pražském hradě v 19. století

Jan Brož: Abeceda pro Futuru

Jitka Škopová (ed.): Aš po Užhorod

Michael Baxandall: Inteligence obrazu a jazyk dějin umění. Výbor z textů

Eva Skopalová, Václav Janoščík (eds.): Zpátky do budoucnosti

Radim Labuda, David Kořínek (eds.)

Supernova. Katalog Ateliéru supermédií UMPRUM

Katalog *Supernova* rekapituluje deset let působení Ateliéru supermédií UMPRUM výběrem dokumentace děl absolventů a absolventek, ať už z akademických let, nebo z doby po absolutoriu. Různorodá tvorba ateliéru, jenž se neomezoval žádnými médii, bude doprovázena kolekcí textů kmenových účastníků ateliéru, vyzvaných mladých teoretiků i několika překlady zahraničních esejistických textů, jež nastolují otázky po sociální, politické a ekonomické situovanosti umění v informační a globálně propojené společnosti.

Radim Labuda je v současné době umělcem v postpraxi. Podílí se na vedení komunitního kulturního projektu *Punctum*. Je laureátem Ceny Jindřicha Chalupeckého (2008).

David Kořínek je spoluzakladatel Ateliéru supermédií. Na UMPRUM vede kurzy Intermédia a kyberkultura a Digitální video. Ve své odborné práci se zaměřuje na současnou vizuální kulturu a teorii nových médií. Je též režisérem a členem umělecké skupiny Rafani.

ISBN 978-80-87989-79-1

Grafika Matúš Buranovský

Lada Hubatová-Vacková, Valentyna Nikolenko (eds.)

Winternitzova vila. Adolf Loos—Karel Lhota, 1931—1932

Winternitzova vila je jednou z posledních realizací vzniklých z tvůrčí synergie a spolupráce Adolfa Loose a Karla Lhoty mezi lety 1931 a 1932. Je významným příkladem modernistické architektury, ale také tichým svědkem konkrétního dějinného příběhu židovské rodiny Winternitzovy v multikulturním meziválečném Československu, reliktem historických zvratů během 2. světové války a později v komunistické zemi. Publikace, která slouží i jako průvodce vilou, je sestavena z dílčích studií. V nich vedle historie rodiny a vily předkládáme otázky týkající se autorství a architektonického „rukopisu" nebo problémy spjaté s terminologickým situováním loosovské architektury. Obrazová archivní dokumentace spjatá s Winternitzovou rodinou a vilou je doplněna o současné fotografie a grafické vstupy mladých tvůrců (axonometrické vizualizace, panoramatické fotografie). Vychází ve spolupráci s Davidem Cysařem v české a anglické jazykové mutaci.

Lada Hubatová-Vacková přednáší dějiny moderního umění a designu na UMPRUM. Centrem její vědecko-výzkumné činnosti je dekorativní umění a design 19. a 20. století. Je autorkou publikace *Tiché revoluce uvnitř ornamentu* (UMPRUM 2011), za niž byla nominována na Cenu F. X. Šaldy, a spoluautorkou knih *Zlínská umprumka* (UMPRUM 2013), *Věci a slova* (UMPRUM 2014), *Tam a zpátky* (UMPRUM 2015), *Modfolk* (UMPRUM 2015), *OCH! Logika emoce* (UMPRUM/MG 2016), *Knihovna* (UMPRUM 2018). Je spolueditorkou 1. českého vydání spisu G. Sempera *Věda, průmysl a umění* (UMPRUM 2016).

Valentyna Nikolenko je studentkou Katedry teorie a dějin umění UMPRUM. Mezi její hlavní zájmy patří architektonická reprezentace první republiky (projekty českých architektů na území Podkarpatské Rusi).

ISBN 978-80-87989-73-9 CZ
ISBN 978-80-87989-78-4 ENG

Grafika Michal Veltruský

Bruce Sterling

Tvary věcí

Kniha Bruce Sterlinga, která vyšla pod názvem *Shaping Things* v roce 2005 u MIT Press, pojednává o historii a budoucnosti navrhování věcí z hlediska futurologických perspektiv designu. Sterling jako spisovatel science fiction dokáže pracovat s neologismy a v knize vytváří úžasná spojení moderních a starých technologií, nových kategorií objektů v sítích programovatelných systémů. Knížka je koncipována jako řez napříč různými obory designu. Zároveň je i futurologickou explikací a nabízí inspiraci jak studentům UMPRUM, tak veřejnosti, které není cizí pochopit technosociální proměny současnosti a blízké budoucnosti. K vydání připravují Petr Krejzek a Pavla Pauknerová. Překlad Ivan Adamovič.

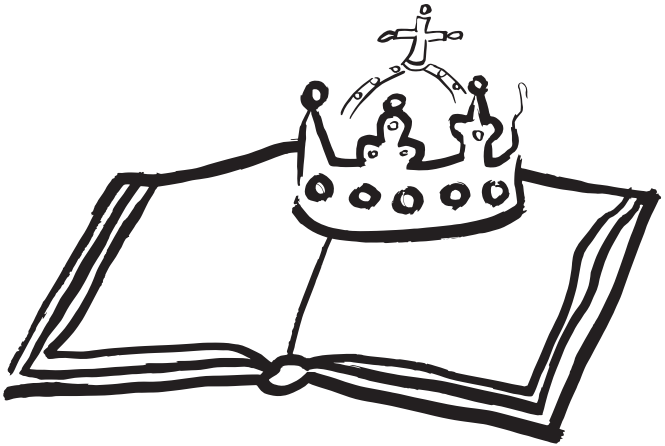
Bruce Sterling je považován za spoluzakladatele pesimistického a zahořklého směru sci-fi jménem kyberpunk, ve své tvorbě pak navazuje též na steampunk, podžánr sci-fi fantasy. Je držitelem ocenění Hugo Award, Locus Award či Arthur C. Clarke Award. Působil v ArtCenter College of Design v Pasadeně v Kalifornii.

2. svazek Edice Katedra
ISBN 978-80-87989-86-9

Grafika Kateřina Šuterová

Veronika Rollová

Pražský hrad na cestě ke komunistické utopii (1948–1968)

Pražský hrad je tradičním sídlem státní moci a jeho silná pozice symbolu české, respektive československé státnosti byla rozvinuta prvním československým prezidentem T. G. Masarykem, který z něj učinil svou rezidenci a prostor reprezentace mladého demokratického státu. Publikace se zaměřuje na proměnu Pražského hradu v časovém rozmezí let 1948 až 1968 v souvislosti s tím, jak se měnil úhel pohledu na funkce, které by mělo tradiční sídlo státní moci plnit. Na jejich definování se významně podíleli prezident a jeho kancelář, v průběhu sledovaného období se do tohoto procesu zapojili rovněž ideologové KSČ a představitelé československého výtvarného umění, architektury a vědy. Práce se soustředí na krátkodobé i trvalé architektonické úpravy hradního areálu zaměřené na širokou veřejnost a na vývoj zdejšího výstavního programu. Sleduje rovněž institucionální pozadí této proměny.

Veronika Rollová je absolventkou doktorského studia Teorie a dějiny moderního a současného umění UMPRUM. Hlavním tématem jejího odborného zájmu je zkoumání vztahů mezi politikou na jedné straně a výtvarným uměním a architekturou na straně druhé v období státně socialistické diktatury.

Grafika Josefína Karlíková

2. svazek Edice Dizertace P. S.
ISBN 978-80-87989-80-7

Helena Jarošová

Jak rozumět odívání a módě. Kapitoly o dějinách a teoriích oděvu a módy

Tato knížka uvádí na pravou míru značně rozšířený názor, jenž ztotožňuje oděv s módou a módu s oděvem. V dosavadních knižních titulech dlouhodobě převažuje přístup orientovaný na popis vizuálních znaků oděvních mód a posloupnost jejich změn. Sledovaná problematika se zaměřuje nejen na obecně evropskou—a z ní hlavně francouzskou—oblast, ale i na českou situaci. Cílem je především osvětlit jak sociálně, psychologicky a esteticky významnou problematiku oděvu a odívání, tak i módu jako na jedné straně relativně autonomní instituci a na druhé straně fenomén rázu sociálního, ekonomického a uměleckého. Historické přístupy v některých kapitolách nabývají na samostatnosti (Česká móda po roce 1918), především však v celku knihy i v jednotlivých kapitolách se historie prolíná s otázkami teoretickými. Objevují se sondy do středověké a aristokratické módy období před Francouzskou revolucí 1789, následujícího 19. století, v němž zrod modernity přidal módě na významu a vážnosti. Převažuje 20. století, nechybí ani výhledy do budoucnosti a kritika módy. Knížka je vhodnou příručkou pro obory odívání a módy, textilu, divadelního a filmového kostýmu, zaujme humanitně zaměřené studenty a vědce, žurnalisty a v neposlední řadě i širokou veřejnost uživatelů oděvu.

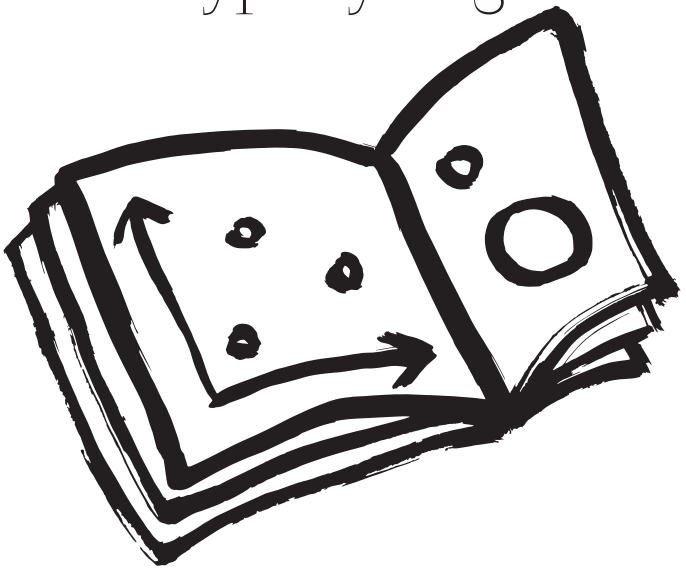
Grafika Nikola Klímová

Helena Jarošová vyučuje na UMPRUM sociologické, psychologické a filozofické teorie fenoménu módy a dějiny evropského kostýmu a módy 17.—20. století.
Je autorkou knížky *Filozofie těla* (UMPRUM 2013; 2. doplněné a revidované vydání 2017). Působí též na Katedře estetiky FF UK.

ISBN 978-80-87989-53-1

Marie Neurathová, Robin Kinross

Transformer. Principy tvorby isotypových grafů

Dílo Otty Neuratha je naší odborné veřejnosti známo díky jeho práci na systému univerzálního znakového jazyka Isotype, avšak do širšího povědomí se dostává až díky současnému boomu informačních technologií a vizualizačních potřeb. Publikace, která vyšla pod názvem *The Transformer* v roce 2009 u Hyphen Press a kterou sestavil Robin Kinross ve spolupráci s Marií Neurathovou, definuje základní principy vizuální transformace dat, o něž Neurath usiloval ve své práci. Kniha je potřebnou pomůckou pro pochopení základních historických vlivů na současnou kulturu infografiky a jejího propojení s digitálními technologiemi. K vydání připravují Petr Krejzek a Pavla Pauknerová. Překlad Jan Čumlivski.

Marie Neurathová (1898—1986) byla členkou týmu Wiener Methode der Bildstatistik, později přejmenovaného na Isotype. Po smrti manžela Otty Neuratha pokračovala v propagaci metody Isotype (předchůdce informační grafiky). Snažila se prosadit zdokonalení nauky o vizuální kultuře a místo klasických školských učebnic se složitými popisky u obrázků navrhovala používat knihy s atraktivnějšími vizuálními prvky, které pomohou zefektivnit výuku.

Robin Kinross, nakladatel Hyphen Press, autor knih o vizuální komunikaci a typografii (*Modern Typography*, 1992), editor.

3. svazek Edice Katedra
ISBN 978-80-87989-87-6

Grafika Kateřina Šuterová

Karel Císař

Obrazy a předobrazy

Publikace dokumentuje tři mezinárodní přehlídky současného umění, které Karel Císař připravil za posledních zhruba deset let. Výstava *Vzpomínky na budoucnost* (2009) byla věnována aktuálnosti moderního umění v soudobém umění, *Obrazy a předobrazy* (2013) vztahovaly díla současných západoevropských umělců k ukázkám středoevropského meziválečného výstavnictví, funkcionalistické sklářské tvorby či surrealistické typografie a výstava *Síť, gradient, opilecký krok* (2017) představila dva americké umělce vycházející z aplikované matematiky a politické ekonomie. Vzhledem k tomu, že tyto výstavy zároveň naznačovaly obecnější tendence vývoje umění ve sledovaném období, publikace by rovněž měla přispět k poznání dějin současného umění a k problematice metodologie jejich zkoumání. Císařovy texty jsou doprovozeny překladovými statěmi předních teoretiků současného umění (Juliane Rebentischové, André Rottmanna, Lars Bang Larsena a Yve-Alain Boise), které vyšly v době konání výstav, námětově se dotýkají prezentovaných prací a vycházejí z různých metodologických přístupů (kritické teorie, poststrukturalismu, psychoanalýzy ad.). Vychází v koedici s Domem umění města Brna.

Grafika Petr Bosák a Robert Jansa

Karel Císař je teoretik umění a kurátor. Působí na UMPRUM, zabývá se teorií moderního a současného umění i dějinami fotografie. Knižně publikoval *Věci, o kterých s nikým nemluvím* (2010), *Stav věcí* (2012) či *Abeceda věcí* (UMPRUM 2014), za niž byl nominován na Cenu F. X. Šaldy. Je nositelem Ceny Igora Zabela za kulturu a teorii (2014).

ISBN 978-80-87989-82-1

Michal Nanoru (ed.)

Projektil33

Publikace *Projektil33* navazuje na stejnojmennou výstavu, která vznikla z potřeby zkoumat téma zobrazování architektury. Kurátor Michal Nanoru vybral s architekty ze studia Projektil jedenáct jejich realizací (povětšinou veřejně přístupných staveb), oslovil jedenáct fotografů, kteří se ve své praxi primárně nezaobírají architektonickou fotografií, a jedenáct výtvarných umělců. Každému pak přidělil jednu realizaci a požádal je, aby ji reprezentovali svým způsobem. Součástí výstavy bylo i jedenáct textů Michala Nanora o jednotlivých stavbách. Kniha je navíc rozšířena o rozhovory mezi kurátorem, architektem, dvojicí autorů a grafickým designérem na téma projektu. Vychází v koedici s Projektil architekti v česko-anglické verzi.

Grafika Petr Babák a Jaromír Skácel (Laboratoř)

Michal Nanoru, publicista, kurátor a editor. Byl šéfredaktorem časopisů *Živel* a *Hype*.

ISBN 978-80-87689-83-8

Jindřich Vybíral
Španělský a Německý sál na Pražském hradě v 19. století

Publikace je věnována přestavbě reprezentačních sálů v severním křídle Pražského hradu, k níž došlo v souvislosti s uvažovanou královskou korunovací Františka Josefa I. Na základě rozsáhlého archivního průzkumu rekonstruuje průběh stavebních prací, zabývá se autorstvím projektu a zodpovídá otázku, do jaké míry jsou oba prostory produktem 19. století a co je naopak zachováno ze starší výzdoby. Analyzuje stylovou fyziognomii obou reprezentativních interiérů, zkoumá jejich funkci jako symbol dynastické tradice a legitimity, rekonstruuje historický a sociální kontext přestavby. Nahlíží oba sály jako politické a ceremoniální prostory a studuje souvislost interiérové architektury a dvorského ceremoniálu Habsburků. Vychází v koedici s Národním památkovým ústavem v česko-anglické verzi.

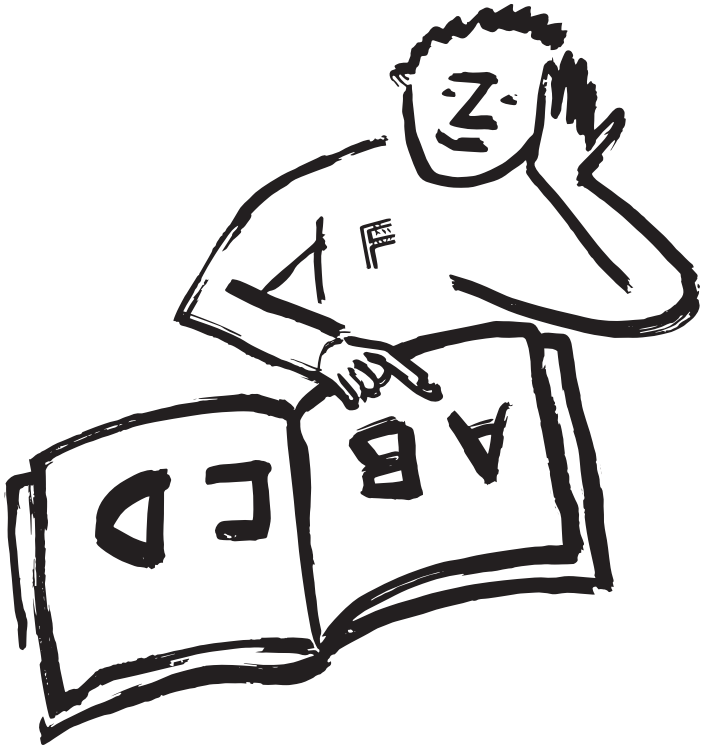
Jindřich Vybíral působí na UMPRUM od roku 1996. V letech 1997—2003 zde byl prorektorem, počínaje rokem 2006 je vedoucím Katedry teorie a dějin umění. Věnuje se zejména dějinám architektury 19. a 20. století a metodologii dějin umění. Je autorem mnoha odborných studií a publikací, např. *Reissigova vila v Brně a reforma rodinného domu po roce 1900* (UMPRUM 2011), *Friedrich Ohmann* (UMPRUM 2013), *Leopold Bauer* (české vydání, UMPRUM 2015; německé vydání, Birkhäuser/ UMPRUM 2018). Je spoluautorem katalogu *Budování státu* (UMPRUM 2015).

Grafika Štěpán Malovec

ISBN 978-80-87989-84-5

Jan Brož

Abeceda pro Futuru

Publikace, jejímž tematickým rámcem je vztah mezi grafickým designem a volným uměním, je extenzí autorovy doktorské práce. Publikace je specifickým manuálem—uzavřením a rekapitulací projektu identity Centra pro současné umění Futura, na němž autor spolupracoval pět let. Knížka též obsahuje rešerše a reflexe tématu identit kulturních institucí, představuje výsledky a především proces tvorby identit, jež jsou spjaty s konkrétními tvůrci, umělci, kurátory nebo spolupracovníky, aluze z historie grafického designu či výtvarného umění a technických postupů, písmových vzorníků, tedy také neautorských vizuálních materiálů. Zvláštní pozornost je věnována adekvátnímu výtvarnému a technickému zpracování.

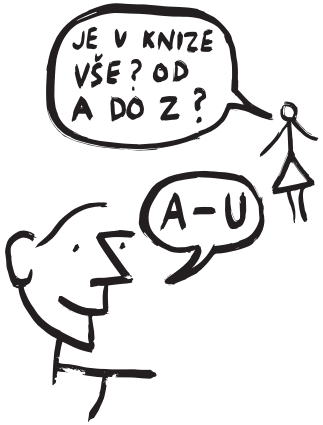
Jan Brož, absolvent AVU a UMPRUM, je spoluzakladatel studia Parallel Practice. Za svou tvorbu získal např. v rámci Nejkrásnější knihy za rok 2015 Cenu pro mladé tvůrce do 30 let či Cenu Českých center na 27. mezinárodním bienále grafického designu Brno (2016). V současné době působí na FAMU.

Grafika Jan Brož a Michal Landa
(Parallel Practice)

ISBN 978-80-87989-85-2

Jitka Škopová (ed.)

Aš po Užhorod

Tento projekt je propojením výzkumu osudů podnikatelských rodin, které stály u zrodu založení první republiky, se současnou uměleckou tvorbou v tak významném a dynamickém oboru, jakým je textilní design. Rodinné bohatství, které bylo plodem mnohaletého úsilí a které přinášelo kulturní obohacení a rozkvět v daných průmyslových oblastech, bylo v samotném závěru první republiky postupně znehodnocováno. Profesionálové, kteří do té doby republice umožňovali ekonomický růst a rozvoj, byli radikálně nahrazeni amatéry s minimálními zkušenostmi. Ti vývoj podniků kvůli nulovým zkušenostem zbrzdili či zcela pozastavili. Některé podniky tak zanedlouho po zestátnění dokonce zcela zanikly. Výstupem je unikátní textilní design propojující vybrané obory v návaznosti na využití konkrétní produkce dané firmy: Preciosa—skleněná bižuterie a textil, Petrof—hudba a akustická textilní stěna, Ottova mýdlárna—mýdlo a koupelnový set, Semenářství Vaněk—textilní vlákna a biodegradabilní textilie, Lázně Luhačovice—nové pojetí hydrogelu. Kniha vznikla jako součást putovní výstavy konané u příležitosti oslav 100. výročí vzniku Československa v roce 1918. Vychází s podporou MŠMT ČR a MK ČR.

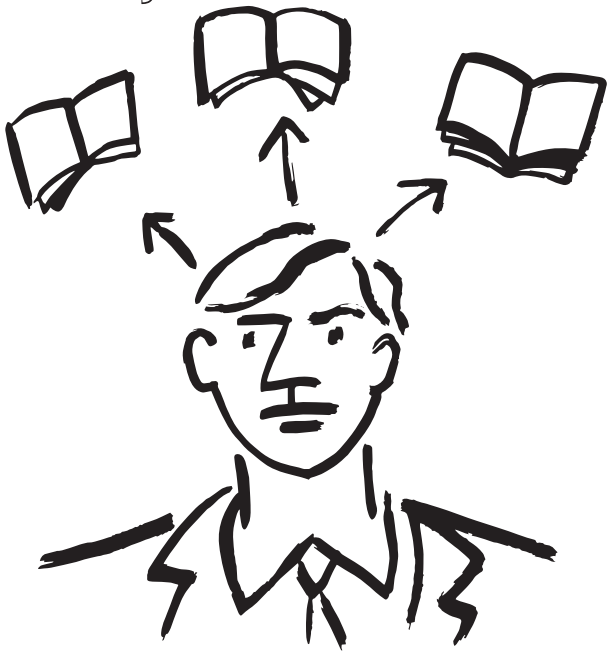
Grafika Jakub Novotný

Jitka Škopová v roce 2001 absolvovala Ateliér textilní tvorby UMPRUM, kde od roku 2009 působí jako vedoucí. Zabývá se navrhováním textilních dezénů, produktovým designem, spolupracuje s výrobci, architekty a módními návrháři. Její tvorba je zastoupena ve sbírkách UPM v Praze a Moravské galerie v Brně. Je editorkou katalogu *Textil a experiment* (UMPRUM 2016).

ISBN 978-80-87989-69-2

Michael Baxandall

Inteligence obrazu a jazyk dějin umění. Výbor z textů

Britský historik umění Michael Baxandall byl jednou z nejvlivnějších osobností světových dějin umění 2. poloviny 20. století. Výbor zahrnuje metodologicky významné a podnětné texty ke starému umění, architektuře i moderní malbě. Pro odbornou veřejnost může být popudem k hlubšímu zájmu o originální publikace autora. Širší kulturní veřejnosti nabízí možnost seznámit se s novějšími přístupy k dějinám umění. Výběr textů a doslov Milena Bartlová. Překlad Martin Pokorný.

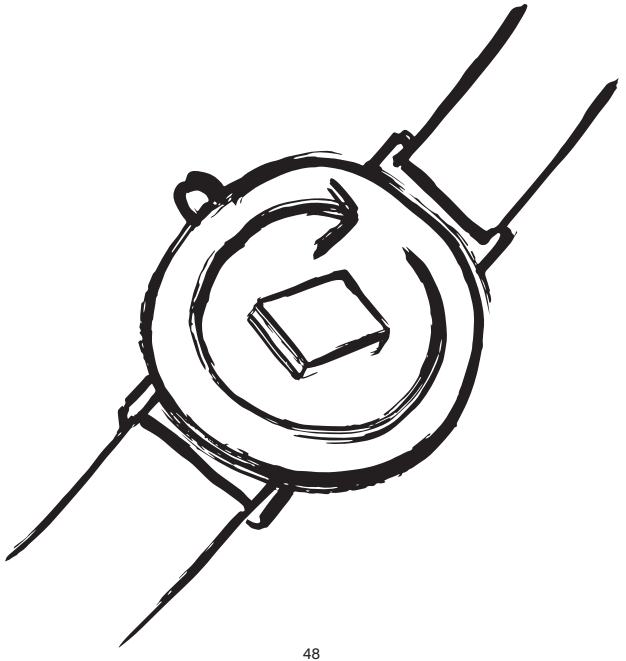
Michael Baxandall (1933—2008) byl profesorem dějin umění na Kalifornské univerzitě v Berkeley a jedním z nejvýznamnějších odborníků na umění renesance. Jeho publikace o italském malířství 15. století, německém renesančním sochařství a fungování oční sítnice nově definovaly disciplínu dějepisu umění. U nás dosud vyšla jediná jeho kniha *Stíny a světlo* (2003).

ISBN 978-80-87989-37-1

Grafika Kryštof Doležal
(Studio Breisky)

Eva Skopalová, Václav Janoščík (eds.)

Zpátky do budoucnosti

Kniha-čítanka představuje českému čtenáři základní současné práce zahraničních autorů, destabilizující konvenční, lineární pojetí času, které má dopad jak na umělecko-historickou metodologii a filozofii, tak na uměleckou tvorbu jako takovou. Texty Reinharta Kosellecka, Georgese Didi-Hubermana, Borise Groyse a dalších jsou uspořádány ve škále počínající pomyslně pólem dějin umění a končící pólem filozofie. Cílem publikace je představit a diskutovat čas v různých rovinách abstrakce. Překladovým textům předchází úvodní esej editorů knihy, v níž shrnují současný vývoj úvah o temporalitě. Závěr je doprovozen seznamem relevantní anglické a české literatury k tématu, která umožní čtenáři se v problematice lépe zorientovat. Ilustrace Gabriela Těthalová.

Grafika Štěpán Marko

Eva Skopalová je doktorandkou ÚDU FF UK a absolventkou UMPRUM. V současnosti působí na New York University u Alexandera Nagela (Fulbright Scholarship). V roce 2016 připravila pro Galerii UM výstavu *Per astra ad monstra*. Je editorkou katalogu *Dolby 307* (UMPRUM 2017).

Václav Janoščík je pedagogem, teoretikem i kurátorem, odborným asistentem na AVU a Katedře fotografie FAMU, dále vyučuje externě na UMPRUM. Zaměřuje se na filozofii, teorii médií a umění. Je autorem knihy *Nespavost* (UMPRUM 2018).

ISBN 978-80-87989-81-4

INFORMACE

Vysoká škola uměleckoprůmyslová
v Praze | UMPRUM
nám. Jana Palacha 80
116 93 Praha 1
+420 251 098 111
www.umprum.cz

Nakladatelství UMPRUM
Ediční oddělení—Sylva Macková
+420 251 098 121
sylva.mackova@vsup.cz

only foreign language or bilingual titles: https://www.umprum.cz/web/en/publications

Pravidelné informace o nových titulech a akcích Nakladatelství UMPRUM sledujte na našem webu https://www.umprum.cz/web/cs/nakladatelstvi a https://www.umprum.cz/web/en/publications

facebooku
https://www.facebook.com/UMPRUM?fref=ts

instagramu
https://www.instagram.com/umprum_praha/

a twitteru
https://twitter.com/UMPRUMKA

Informace k prodeji knih

GALERIE UM
prodejna ve výstavním sále
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
nám. Jana Palacha 80
116 93 Praha 1

prodej knih vždy v době konání výstavy denně od 10 do 18 hodin kromě neděle; zaměstnancům a studentům UMPRUM poskytujeme 30% slevu

Knihovny
Přijímáme objednávky knihoven a objednané zboží zasíláme na fakturu (neúčtujeme balné a poštovné).

Knihkupci a soukromí zájemci
Objednávky směřujte, prosíme, na naše smluvní partnery—distributory či e-shopy viz dále *Knižní distribuce a e-shopy*.

Objednávky ze zahraničí / *foreign countries orders*
Službu zajišťují naši smluvní partneři—distributoři a e-shopy. / *This service is provided by our contract partners—distributors and e-shops.*

Knižní distribuce a e-shopy

8SMIČKA—zóna pro umění
a kulturu v Humpolci
Kamarytova 97
396 01 Humpolec
www.8smicka.com
www.facebook.com/8smicka

Artforum, spol. s r. o. (Česko)
Náhorní 613
266 01 Beroun
Tomáš Weiss, +420 603 564 153
afweiss@mymail.cz

Artforum, spol. s r. o. (Slovensko)
Kozia 20
811 03 Bratislava
www.artforum.sk

Bylo nebylo—Anna Pleštilová
Na Kapličce 304
149 00 Praha 4
bylonebylo.knihy@gmail.com
https://www.bylonebylo.com/knihy
(pouze titul Ruční slepotisk
a zlacení)

DesignBuy.cz
DesignCorporation s. r. o.
Naskové 3
150 00 Praha 5
+420 728 619 995
www.designbuy.cz

Galerie Středočeského kraje (GASK)
Barborská 51—53
284 01 Kutná Hora
+420 725 377 433
pokladna-KH@gask.cz

Kanzelsberger, a. s.
Václavské nám. 42
110 00 Praha 1
www.dumknihy.cz

K-A-V-K-A knižní
a výtvarná kultura s. r. o.
Krocínova 5
110 00 Praha 1
+420 606 720 832
www.kavkabook.com
www.czechartbooks.com

Klub Za starou Prahu, o. s.
Mostecká 56/1
118 00 Praha 1—Malá Strana
www.zastarouprahu.shop4you.cz

KNIHEX—Karolina Voňková
Osadní 1472/6
170 00 Praha 7
www.knihex.cz

Knihkupectví ArtMap Praha
Vojtěšská 196/18
110 00 Praha 1
knihkupectvi@artmap.cz
bookstore.artmap.cz

Knihkupectví ArtMap Brno
Místodržitelský palác
Moravské náměstí 1a
602 00 Brno
knihkupectvi@artmap.cz
https://bookstore.artmap.cz/cs/

Kosmas, s. r. o.
Lublaňská 693/34
120 00 Praha 2
www.kosmas.cz

Moravská galerie v Brně
Husova 18
662 26 Brno
www.moravskagalerie.cz

Národní galerie—Koenig Books
Veletržní palác
Dukelských hrdinů 47
170 00 Praha 7
út—ne 10—18 hodin
+420 224 301 238
koenigbooks@ngprague.cz
www.ngprague.cz

PageFive
Veverkova 5
170 00 Praha 7

PageFive | CAMP—Areál
Emauzského kláštera
Vyšehradská 51
120 00 Praha 2
info@pagefive.cz, pagefive.com

Take Take Take knihkupectví
Vratislavova 7
128 00 Praha 2
út—pá 11—19 / so 11—17 hodin

Uměleckoprůmyslové museum v Praze
ulice 17. listopadu 2
110 00 Praha 1
+420 251 093 111
www.upm.cz

Vydavatelství a nakladatelství
Aleš Čeněk, s. r. o.
Řipská 23
130 00 Praha 3
www.alescenek.cz

Galerie UM

Otevírací doba:
pondělí—sobota
(10—18 hodin)
vstup zdarma
přízemí

Informace k výstavnímu plánu
a doprovodným programům:
Výstavní oddělení—Šárka Váňová
+420 251 098 139
sarka.vanova@vsup.cz
https://www.umprum.cz/web/cs/galerie-um

Galerie 207
UMPRUM
Ateliér supermédií, č. d. 302
https://www.umprum.cz/web/cs/galerie-207

Galerie NIKA
vestibul metra stanice
Karlovo náměstí
https://www.umprum.cz/web/cs/galerie-nika

Aktuální výstavní program Galerie UM

A1.zip
18. 1.—2. 3. 2019
Vernisáž: 17. 1. 2019
Kurátoři: tým Ateliéru architektury I
Výstava zhodnocuje doposud nezpracované období Ateliéru architektury I, ve kterém působil jako vedoucí rektor UMPRUM prof. ak. arch. Jindřich Smetana a jeho asistenti.

Variations on relations
13. 3.—20. 4. 2019
Vernisáž: 12. 3. 2019
Vystavující: Lenka Glisníková, Tania Nikulina
Kurátorka: Tereza Rudolf
Tématem projektu je domov a v něm vždy přítomné bezdomoví. Vytváří místo, které se stává prostorem úniku z veřejné reprezentace, skryté prostředí uprostřed veřejného objektu, místo pro lelkování v budově zasvěcené performanci lidských schopností a dovedností. Prostorová instalace bude oscilovat na pomezí zhmotněné představy útulného domova a showroomu. Vznikne tak hybridní prostředí, které se stane kulisou k aktivnímu dialogu diváka s prostorem. Divák se stává jednajícím aktérem a naplňuje umělkyněmi předpřipravené scénáře—ocitá se v pozici zákazníka, ale zároveň návštěvníka bytu.

Don't panic
26. 4.—1. 6. 2019
Vernisáž: 25. 4. 2019
Vystavující: Olga Krykun
Kurátor: František Fekete
Multimediální projekt, který zahrnuje nový autorský film a instalaci, vzniká ve spolupráci kurátora Františka Feketeho se studenty užitého designu a módy UMPRUM. Olga Krykun řeší problematiku konspiračních teorií a fake news a jejich vlivů na globální kulturu. Toto téma metaforicky propojuje s mystikou ve formě čarodějnického sabatu. Bizarní surrealistický filmový jazyk je inspirován kromě jiného i sociálními sítěmi a youtuberstvím.

ARTSEMESTR 2019 / léto
6.—9. 6. 2019
Vernisáž: 5. 6. 2019
Doprovodný program k výstavě klauzurních prací studentů UMPRUM.

Back to the roots / Sto let Ateliéru keramiky a porcelánu
15. 6.—27. 7. 2019
Vernisáž: 14. 6. 2019
Kurátor: Martin Vaněk
Výstava je skupinovým projektem studentů a pedagogů Ateliéru keramiky a porcelánu UMPRUM. Jejím cílem je prostřednictvím nově vzniklých uměleckých děl zpracovat dějiny ateliéru a poukázat metodami parafráze a apropriace na nejdůležitější tvůrčí postupy. Jednotlivá díla studentů vznikají a budou dále vytvářena pod pedagogickým a kurátorským vedením v průběhu tohoto a příštího semestru, přičemž v některých případech půjde též o diplomní magisterské či bakalářské práce. Součástí výstavy bude i malá „síň slávy".

Bez vědomí
6. 9.—5. 10. 2019
Vernisáž: 5. 9. 2019
Vystavující: Viktor Dedek
Kurátor: Jen Kratochvil
Projekt studenta Ateliéru sochařství UMPRUM Viktora Dedka se performativní formou zabývá tématem algoritmů a jejich možného chápání jako nových prostorů s příběhy. Centrálním objektem výstavy je autorem napsaná nedivadelní hra, fyzicky přítomná v podobě tištěné publikace a funkčně přítomná v provedení herců.

Směsi
11. 10.—9. 11. 2019
Vernisáž: 10. 10. 2019
Vystavující: Vendulka Prchalová
Kurátor: Michal Vaníček
Výstava *Směsi* odprezentuje výsledky výtvarné části dizertačního projektu absolventky Ateliéru skla UMPRUM Vendulky Prchalové, zaměřeného na technologickou inovaci materiálů a postupů výroby forem pro skleněnou tavenou plastiku. Budou zde prezentovány skleněné tavené plastiky využívající příbuzný vizuální jazyk, založený na jejich provázanosti s prací ve 3D programech.

Kdo, když ne kdy
15. 11.—14. 12. 2019
Vernisáž: 14. 11. 2019
Kurátoři: Klára Peloušková, Vojtěch Märc
Výstavní projekt přibližuje průběh studentských stávek na vysokých uměleckých školách v listopadu a prosinci 1989. Zaměřuje se na dění v jednotlivých školách (zejména UMPRUM a FAMU) a soustředí se na „administrativní“ rozměr studentských stávek, na jejich technologické a materiální podmínky a uplatnění určitých médií v souvislosti se zaměřením té které školy. Výstava ve zpětném pohledu zhodnocuje podíl studentů na produkci a distribuci informací v nepřehledné situaci. Vystavené dokumenty textové, obrazové a audiovizuální povahy, a popřípadě i několik dobových uměleckých děl, poslouží jako kulisy pro doprovodný program.

UMPRUMSHOP
19.—22. 12. 2019
Vernisáž: 18. 12. 2019
Tradiční předvánoční prodejní výstava produktů studentů a absolventů UMPRUM.

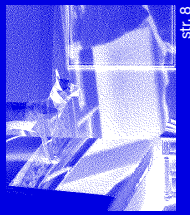
V srpnu je Galerie UM z technických důvodů uzavřena. Změna programu vyhrazena.

© Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2019

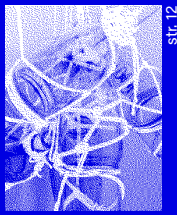
Koncepce a editace: **Sylva Macková**
Grafický design a sazba: **Kateřina Šuterová**, **Tereza Saitzová**
Ilustrace: **Martina Scholleová**
Písmo: **KJ Pusa Serif, Kristína Jandová**
Tisk: **Tiskárna Flora, s. r. o.**

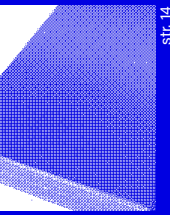

str. 6

str. 8

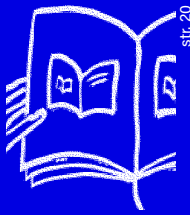

str. 10

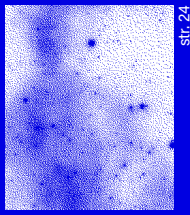

str. 12

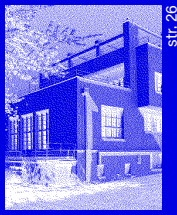

str. 14

str. 16

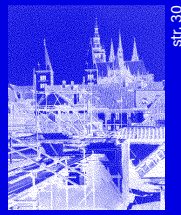

str. 18

str. 20

str. 24

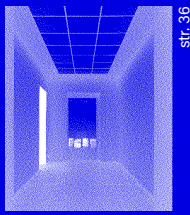

str. 26

Úvod[7]
1 To whom it ought to concern[8]
2 Tomorrow composts today[18]
3 Old wine in new bottles[32]
4 The personal is historical[46]
5 Metahistory[58]
A synchronic society[61]
6 The rubbish makers[70]
7 The stark necessity of glamor[76]
8 An end-user drinks gizmo wine[84]
9 Meet the spime[94]
10 Arphids[101]
11 An internet of things[105]
12 The model is the message[116]
13 Fabbing[123]
14 Spime economics[131]
14 The designer's questions[137]
str. 28

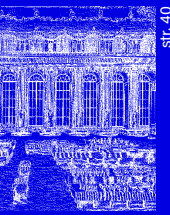

str. 30

str. 32

Preface (Robin Kinross)[5]
1 Wiener Methode and Isotype: my apprenticeship and partnership with Otto Neurath (Marie Neurath)[7]
2 The work of the transformer (RK & MN)[44]
3 Lessons of Isotype (RK)[50]
4 Marie Neurath (1898–1986) (RK)[62]
Sources[80]
Index[120]
str. 34

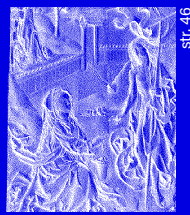

str. 36

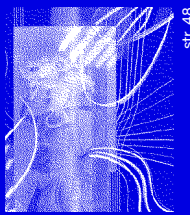

str. 38

str. 40

str. 42

str. 44

str. 46

str. 48

UM
PR
UM

